

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 28. фебруара 1881.

Број 6.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien II. Praterstrasse 67. — Преплата и све, што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Изборна предигра у Новом Саду.

Ев' ово се збило ономад на сред новосатске пијаце, — али тако фино и вешто, да полиција није ништа приметила. А на последак шта се то ће и тиче! Она нема ни гласа при избору посланика, — а ко нема гласа иека ћути и гледа.

Стармали шетајући се по новосатској пијаци записне пред неким дућаном за гомилу празни сандука, на које лакше му је било попети се, него обићи их. Кад се већ попео, а он помисли у себи: ајде да се са те висине обазрем и да прислушнем о чему сад „српски свет“ говори. Српски, многобројно на пијаци скупљен свет говорио је о разним вештинама. Ту ти је било говора о пирошком рену и о футошким хусарима; о киселом купусу и о ономе што се меће на купус и под купус; о плаветним банкама и о зеленом кецу; о хрђавим путовима и о добрим коњима; о дифтеритису и о „Турск. Народу“; о баруштинама, локвама и о дамфбаду; о поповима и о берберима; о баловима и о банкротима; о дувнама и о роткви с першуном и т. д. — једном речи, говорило се о свему и свачему; само „српски свет“ није говорио о избору посланика, који нам предстоји за неколико месеци.

То се Стармалом дало на жао, па се баци у повитуру и повика громовито-ситним гласом.

„Браћо, суграђани.“

Чујмо, чујмо. Стармали говори! може слушати и ко није претплатник.

Браћо, суграђани, комилитони!

На то се Стармали нађе у чуду и возопи гласом велијим:

„Та ја вас јоште нисам ништа ни читао, а ви већ одговарате: ја! ја! ја! — Шта то значи браћо, суграђани, комилитони?“

„Ја милим Тони!“ — Ја милим Тони!“ повикаше многи гласови.

Сад тек пуче Стармалом тама пред очима и

виде да народ схвата о чему треба да се говори зато настави овако:

„Е, браћо моја, суграђани и комилитони! — али тога није доста, што ви милите Тони, Милити! није доста, кад се ради о тако важном питању као што је избор посланика, ту треба својски коракнути и момачки напред поћи. Ено видите друге странке не миле, него горопадно макљају ногама око своји кандидата. — Зато вам ја намигујем, да завирите, ма кроз пенџер само, у порезно званије, па да запитате: Хер Фетери, имам-ли ја какве рестанцијице, коју знам да ни после неће турски хоџа за мене платити. Ал да ми истину кажете, а не као оно пре три године. Па ако имам што да платим, да скинем и ту бригу с леђа, па да ми се послене каже: е драги Србине задоцнио си се на избор! — Па онда да се по каткад малко, сваки дан о избору разговарате. Могли би сте се баш каткад тога ради малко и сви око црквице или око школице скупити; — не би срамота била ни какав мали одборчић створити, који ће о свему да води рачуна. Јер закон иште да сваки по своје уверењу посланика бира. — Та избори су слободни! Може и г. Бенда бити изабран (тамо где год у Сегедину, Дебрицину, или у којој другој већој и њега достојнијој вароши): — ми не бранимо ако ће и г. Шрајбер бити изабран (н. пр. у Буљкесу), — али у Новом Саду, — то и ћорава баба зна (само брудер Јаша и његов буразер неће да знају) треба да остане посланик Србин, и то такав Србин који зна где вас боли“

Стармали је хтео и да продужи, али је свесним људима и комарац музика, а несвесне можеш вући и за руке и за ноге, и за нос и за уши, па опет не помаже ништа. А међу тим и српски свет поче гунђати: Зар смо ми деца, да нас мораш опомињати! — Зар ми незнамо своју дужност? — То се гунђање Стармалом допало, — и оде кући, — и тамо сад чека, да види шта ће следовати.

Текст на најновију бечку ноту.

Једна нота другу рађа. —
 Не згоди се куд се згађа. —
 Цигурније плови лађа
 Кад у њојзи нема свађа. —
 Стрпење је танка жица. —
 Парламент је фина тица,
 Она бира таке гране,
 Где је мира и тенане;
 Њој не прија, не прија
 Музичица — ма чија.

Има неких журналиста,
 Што су налик на Меџиста,
 Ил на каквог антихриста;
 Нађу згоду, па подбоду, —
 Кад подбоду, онда оду;
 И невешт' се чине, смели,
 К'о да нису лукац јели,
 (— Лукац бели).
 Већ кад други за њих пати,
 Перу руке к'о Пилати.

Зато вељу бечкем роду,
 Да с' не греши о слободу.
 — Стрпење је танка жица.
 Парламент је фина тица;
 Не вурај се даклем на њу
 Нити нођу, нити дађу,
 Јер ако је помериш
 Одлети у — Кромериш.

Шин-миш.

Шетња по Новом Саду.

LXVIII.

Једва једанпут доживесмо, да можемо прозор отворити и главу на улици промолити, те мало по комшилуку разгледати. Све од јесенас до сада, дакле од октобарске дипломе, па све до фебруарског патента беше зиме, снега, племанских потписа, ветра, и других немих и хладних ствари, тако да човек није смео ни да извири кроз прозор, него см' морали да седимо код вруће фуруне, те да сечемо купоне, да бројимо плесниве цванцике и зарђане дукате и да штудирамо шта ћемо на пролеће јести, ако преко зиме сав новац прокартамо и издамо за порцију.

Боже мој, како се на овоме свету све мења, почињући од месеца на небу, који је — као и земаљске ствари — промени изложен, па све до длаке, што ју вуци мењају, задржавајући међутим своју стару ћуд. Па кад човек у пролеће промоли главу кроз прозор приметиће по комшилуку велике промене. Како је јесенас, као и сваке јесени, била сеоба партаја, то се човек изненади у пролеће, кад види промене у своме комшилуку: Ено на ономе прозору, где си прошлог лета виђао увек анђeosку главицу оне плавуше, сада је промолила главу

једна свакога поштовања достојна стара чивуткиња са изрецканом капом на глави и са наочарима на врх носа, те купује кроз прозор перече; у оном другом прозору, што је летос био пун свакојака шарена цвећа, видиш сада лонац са ћирисом и неке старе ђонове од чизама, а на прозору држи чизмарски шегрт дете и забавља га дајући му у руке неку стару папучу; напротив на прозору, на коме је лане онај ћелави адвокат у шлофроку увек после подне пушио на дугачак чибук, сада виђаш по који пут једно весело црномањесто девојче, како се разговара са једним младим лајтнанчићем; из оних прозора, одакле си лане слушао миловучни глас једне дивне певачице уз пратњу гласовира, сада често чујеш грмљавину неког зрелог женског гласа уз пратњу бацања шоља и четака, уз које се звуке чује подекад флегматични мушки баритон и као да разабираш речи: „Та хоћеш ућутати већ једанпут, јер одмах идем опет у кавану!“

Па каква је промена на улицама!

Док смо зимус, кад је био снег и цича зима виђали по улицама само згурене лебарнице, бербере, докторе и писмоноше, сада су већ и наше лепе госпођице и госпе усудиле се оставити топлу собу и „Ueber Land und Meer“, „Bazar“, „Die drei Musketiere“ и „Фрише фире“ и измиле у шетњу, али још у топлој хаљини и са колчаком, у којем незнамо имали осим мараме и који „шпил“ карата; шта више и малена дечица, мали момчићи и малене кокице, у шареним топлим хаљиницама, батргају се по улицама, а воде их за ручице старије сестрице, које су веће од њих и иду већ у „клостер“ на науке, а неке су од њих на римски бадњи дан и „Језуша“ престављале.

Но нису промене наступиле само на улицама и у кућама, нису само у великим собама него и у — кабинетима. У Београду, на прилику, настала је од јесенас промена у кабинету. Кад се тај „кабинет“ издавао, заборавили су на таблици написати оно уобичајено: „Nur für solide Herrn zu vermieten,“ те сад не знамо, да ли ће они, који су ушли у тај кабинет, солидно (се) владати и хоћемо л' моћи бити с њима задовољни до послетка.

Има још и других промена од јесенас.

Док смо јесенас у подрумима и хамбаровима својим таку тескобу имали, да се од силовних буради и хране не могосмо ни окренути, сада хвала богу имамо комодитета и простора толико, да би могли у њима сви потписивачи адресе чардаш играти. Жито смо продали Чивутима, кукуруз Јеврејима, вино Жидовима, ракију Израилћанима — а тај новац, што смо за то добили потрошили смо код Семита, и тако су нам сада подруми, хамбарови и цепови празни, те се неће у њима котити пацови, а и Чивути ће сад од њи бегати.

А и нарав наша и манири ће се сада знаменито променити, јер је изишла књига „Отмен свет“ (од учитеља Пере) — види препоруку у „Школском листу“ — која ће нас

WWW.UNILIB.RS
 УНИВЕРЗИТЕТСКА
 БИБЛИОТЕКА

научити како ћемо да постанемо „нобл“, и ја сам из ње већ много што-шта научио. Тако н. пр. да после ручка не ваља више казати „на здравље.“ („Отм. свет“ стр. 59); ал и јесте то просто и непамятно, желети човеку, да му јело прија здрављу! Даље може свака госпођица научити правити „комплимент“ по овом упутству: „при том се држе (госпођице) управо и само ногама у трећој позицији и повлачењем десне ноге савију колена колико је нужно. Такав поклон изгледа врло лепо, ако се направи грацијозно“ (Отм. свет. стр. 25); госпођице, маните се дакле српског „Помоз бог“, „Срећан дан“ и „Добро јутро и вече“, него оставите плетиво и шав, па читајте 25-ту страну „Отменог света“; научио сам и то, како „отмен човек“ ваља да се одева: „Отмен човек познаје се обично већ по оделу: фина чоха (сукно), чисте беле маншете и кошуље (шарене само у неглижеу) добре рукавице и лаковане ципеле, то све чини, као што чешће помињасмо, мушку тоалету елегантном и т. д. („Отмен свет, стр. 73); тако се дакле носи ко овски јуначе, па ћеш далеко дотерати! Па онда да видите, како женске учи како ће се фризирати! Међу осталим вели: „неуредна фризура прави увек ружан утисак и игра не треба да науди коси. Већ маленкост каква може да измене лице и да шкоди лепоти. Где је чело врло високо, треба га скратити кудрама или витицама, дугачке уши могу се врло лако скрити косом (је ли пробао г. саветодавац?) а мршав врат може се сасвим добро закловити дугачким кудрама или тракама, које се вешто наместе у косу и т. д. („Отм. свет стр. 73.)“ Педагог дакле учи наше женске „швиндловати“ — а „Школски лист“ препоручује ову патријотску књигу! Још и ово чујте драги читаоци, па онда ћу вас поштедити „—има једно средство, да се женскиње спасе од невољна (sic) играча. Позове ли је такав, онда му може одговорити: „врло ми је жао али сам већ ангажована за све игре, које смем да играм“. Ако је за ту игру нико други не ангажује, па јој она то пребаца, може се изговорити, да је баш то била једна од оних игара, кад је хтела да се одмори, као што су јој родитељи пре обећали“ („Отм. свет“ стр. 49—50). Овде се девојче учи швиндловати и лагати и жалост је, што то чини учитељ, а чудо ми је што ту књигу преворучује — „Школски лист“, а издаје ју она књижара, која је толике корисне школске и друге књиге издала и издаје!

Ал пардон господо моја! Како сам повео реч о промени, то сам се забунио, те сам и ја променио „Стармалог“ са неким другим педагошким листом; заборавио сам да пишем за „Стармалог“, иначе не би стрпељивог читаоца мучио цитатима из ове „отмене“ књиге, која је пуна таквих ствари, и ко би хтео све своје примедбе на „Отмен свет“ рећи, морао би написати нову књигу, коју би могао назвати „Прост свет.“

Аб.

Пролеће.

Први знаци пролећа већ су ту:

— Нови Сад је већ пун регрута.

— На фирмама се мењају имена.

— Лађе нам већ доносе од горе богиње и дифтеритисе.

— Отварају се нови бирцузи.

— Српским листовима одузима се пост-деби:

— Румљани мењају учитеље.

— Изишао опет један број „Селјака“.

— У Новом Саду чула се опет једна предика

— Вода топи њиве и села.

— Број се просијака умножава.

— Тестераши спуштају цене.

— Ђаци се играју лонга-мете и из кола кучке.

— У мађарским новинама излази Кошутово писмо.

— У Футогу су већ почели убијати људе.

— Блато у новосатској променаци већ се почиње да гази.

— Собе прокисавају.

— Фењери се већ више не пале.

— Адвокати се устумарали.

— Шуме, које су нас зимом грејале, сад се већ почињу спремати да нас на лето хладе.

— Апотекари почињу у дућану зевати.

— Госпе штудирају „Базар“.

— Епархијске се скупштине не сазивају.

— Ласте и екзекутори већ се почињу појављивати.

Аб.

Нешто налик на загонетку.

Иш'о ј' ветром куд је знао,

Тумарао.

Можда није вол'о пасти,

— Ал је пао.

И брзо се разблатио,

— Јао, јао!

Згазили га, згњечили га

— Ником жао.

„Та о коме ти то збориш?“

— Ја о снегу зборим лањском.

„А ја мишљах, бог и душа,

Ти говориш о Бељанском.“

— Па свеједно, и снег лањски

Био је бељански.

Лала Госпођинчанин.

Њутн.

Славни астроном Њутн био је јако расејан. Он је имао мачку, коју је јако волео. Он даде у вратима своје собе изрезати рупу, да се може мачка провлачити, а кад му је мачка омацила три мачета а Њутн даде још три мањерупе у вратима изрезати, да се и мачићи могу провлачити.

П у с л и ц е.

У Новом Саду осећа се потреба, да се сазида једна, ма и најмања цамија, јер неке оце већ хучу, а хукале би још већма, само им је срамота, — а у цамији не би било то нимало зазорно.

За дивно чудо, што се београдске новине, још једнако препиру, коме је требало поверити грађење српске железнице. Ја сам прочитао све понуде, и видим да је заиста, од свију оферената Бонту нај-пааметнији.

Како је настао пост, кад треба да се пости, богу моли и каје, Анђалбанди је узео неколико најамника, да то чин уместо њега, — јер он има много важнија посла.

„Тур. Народ“ хвали се да Анђелнћ је досада већ стекао 14 песама, које му дижу — славу. — Рачунали н ту и оне песме, што су биле у „Стармалом“?

Дописник из Карловца извињује се, што је тако укратко (само у два подлистка) реферирао о светосавској беседи, — он би то умео и на дуже отегнути, само кад би „Застава“ излазила у формату „Тајмса“.

„Невенова“ публика расте (т. ј. у висину). Гдекојима су чакширице од лане већ тако окраћале, да се виде голи чланци и листови. (Та дерна голотиња канда баш воли дечије листове).

„Ко је тај снажан, да нашем свештенству може давати testimonium pauperatis?“ — пита „Нед. Л.“ — То је паства они пастира, који своје патријарху дају testimonium pauperatis. (каква питање, такав одговор.)

Прокљувало се и то, да брудер Јаша само зато хецује и наводи свештенсто на зло, што је оно, као што је опште познато, велики пријатељ бербера, и на тај начин мисли им набавити више муштерија.

Практичан споменик.

На Х—ском гробљу има један врло практичан споменик. Да не би киша опрала златна слова на крсту, то је у сред крста уметнут као неки гвозден сандучић. На вратима тога сандука пише:

Ој путниче, отвори вратоца!

А кад се вратоца отворе, онда унутри пише:

Овде лежи Незнановић Јоца.

Спомен му је овај од тужна синовца.

А сад опет можеш затворит' вратоца.

Грађа за немачки буквар.

LXXX.

Немац зове и *петла*
И *славину*: **хан**;
По томе се види
Да је домишљан:
Из славине вино тече,
А петла испече, —
Вечера је то ваљана,
Не треба му боља *хана*.

LXXXI.

Случај Немац зове: **фал**;
За то Немац кад *фалира*,
Опере се сјајно, —
Сама реч му већ сведочи:
Било је: *случајно*.

LXXXII.

Једна реч ме њина боде
Као чувалдус;
Та је речца врло кратка
И пише се: *мус*!
— Та ми речца уву прија
Као *Муса* (кесеџија).

LXXXIII.

Истина је лепа ствар;
И што год је истинито,
Немац зове: **вар**.
Само што је овој речци
Мало лоша срећа, —
Зашто лоша? — Зато јер нас
На *варане* сећа.

LXXXIV.

Ми кажемо: *награда*;
Немац каже: **лон**.
А награда ди је, ди је?
— Питај *лонџије*.

LXXXV.

Вишра змија знамо шта је;
Немац каже: **отер** да је;
— Је-л баш *отер*, — враг ће знати;
Не да с' увек *отерати*.

LXXXVI.

Наше *гајде* и *гајдаша*
Баш нерадо Немац чује;
И где чуда, — ипак зато
Многе новце **фергајдује**.

LXXXVI.

„Смрт све људе *изједначи*!“
Ту ћеш веру свугде наћи.
Код Немаца друкчији
Назори се виде:
Јер они кад умру,
Тад су тек: **фершиден**.

Ћира. Ајао, да чујеш како Пештански Лојд описује стање у Босни, — па то је ужасно.

Спира. Но, па шта вели?

Ћира. Е, не смем ја то ником приповедити, — мене би такви заговорили, да ја тако што изустим.

Ћира. Па какав лек препоручује „Лојд“ против тога стања.

Спира. Он препоручује да се

то стање што пре —

Ћира. Излечи?

Спира. Не, — него да се то стање што пре начини сталним. Т. ј. да се зајамчи анексијом.

Ћира. Чудни су ти политични доктори!

Спира. Бога ми чудни!

Ћира. Даклем влада је у Србији добила 100.000 динара, да може неке судије обрадовати пензијом.

Спира. Па хоћели се ти пензијаши бирати по старости?

Ћира. Можда и по слабости.

Спира. По каквој слабости?

Ћира. По општој људској.

Ћира. Ала су ти Талијани, науче и ђавола играти.

Спира. Од куд ти то сад паде на памет?

Ћира. Та ето ономад су у капо д' Истрији научили гвоздену петарду играти. Па већ је била и на балу.

Ћира. Како ти судиш о уређењу учитељских плата у Србији?

Спира. Кроз то уређење провејава нека дубља, шпартанска практичност.

Ћира. Е да! А како то?

Спира. Учители се прво мету на плату од 800 динара. Па ако скапају са породицом од глади, то је знак да нису ни имали животне снаге у себи. Даклем није ни штета за њи. А ако остану живи, онда заслужују да пред смрт добију 24.000 динара.

Ћира. Може бити да је то здраво практично, али ја сам човек тешка схватања, па ми то не иде у главу.

У Ш Т И Ц И.

№. У 26. бр. „Видела“ излази чланак, под којим је потписан „Мита Ракић“. Ми држимо да то није онај исти М. Ракић, што је некад писао у „Виделу“, него какав други, јер за оног знамо, да је још летос изјавио јавно у новинама, да он не ради више на „Виделу“.

* * *

§ Заступник „Уније“ Бонту уговара са београдском владом ради жељезнице. Наши су стари због „Уније“ много страдали, нека пазе дакле господу у Београду, да нас жедне (и гладне) на жељезници преко Саве не превезу.

* * *
☉ Чудо нам је, да још ни један календар за г. 1882, не излази! Та дејте, за бога, који ће први?

* * *
— Богиња правде **Темида**, нешто се код нас скањује и многи се боје, да није полатинила име у **timida** (плашљива).

* * *
+ Један дотични подписац адресе, уме врло лепо и од срца да поји ону песму, која се свршује са: Спасе мја заблуждајушчаго чело вјека“;

Секундова шала.

IX.

Вутошки баба вели: „Има три лажи на свету — бундева слатка као мед, месечина као дан — и роса као дунав (шта је оно у Нед. Л: и Тур. Нар.)

X.

Звали једног на дуел — оћу рече изазвани — три корака пред топ — и ја као изазвани први пуцам. Противник је брзо од дуела одустао (ал срп: попови не одусташе од свог мађ. потписа).

XI.

Сушио циганин, усред зиме на месечини кошуљу, кад у јутру дабогме скоцала се кошуља. Циганин погледи у месец који је још мирно јездио небом па рекне: „Еј месече месече што осуши ал што пресуши (шта би рекао на познату повереницу)

XII.

Питали једног пијанца, који му је дан најмилији, а како ћу вам касти мени се мили да је увек ноћ.

XIII.

Један ђак овако је честитао материце — драга мати — честитам вам материце — ништ вам друго желити немам — него да вас отац више не туче.

XIV.

Вутожани праве једну мрежу — да поватају сомове по мутној води — ситну рибу дове — кад их ухвате — носиће у Пешту на продају. —

XV.

У једном селу зидали ариште, кнез, дође зидару подузетнику и рече: „ја оћу једно патосано ариште за господу — и поштене људе. —

XVI.

Позната повереница тако је ганула једног ваљаног србина — да је угануо — обе руке кад се пљеснуо — прочитавши исту.

Само нек је супе.

„Тасо,“ викнем ја моме Фамулусу, кад сам оно био у Михајловцу учитељ, „ја сам ти, брајко гладан као вук!“

„Е па да ти печем једну каву,“ рече услужни Таса.

„Немој, Тасо, данас нећемо Фруштукати, рад сам леп ручак да кувати, па хоћу да још већма огладнимо, те ћемо слађе ручати.“

„Па шта ћемо ручати данас?“ запиташа Таса, „хоћеш да ти печем јаја?“

„Па јуче смо имали јаја!“

„Било јуче, али данас није. Јуче смо куваних имали, то није све једно,“ испречи се Таса на ме, „ја ти знам јаја на сто начина зготовити, прво пресних, да их пијеш, друго полукуваних, да умачеш, после тврдих, да их жваћеш. Сад долазе печена и то на ситно измрвљена тако звана кајгана, па онда целих на масти или огледалца, даље у љусци печена. Истина неки говоре, да је то један враг што и тврдо кувана, али ја то недам рећи, јер што је печено, није кувано, а што је кувано није печено. Тек је печено слађе, па нека говори, ко шта хоће. Е па онда имам —“

„Добро добро,“ прекидох га ја „ја сам потпуно уверен, да си ти добар ашчија (кувар) и да ти равна нема у свој Босни и Херцеговини.“

„Та нема тог јела, које ја неznam кувати“, одговори Таса с поносом.

„Е па добро, данас ћемо кувати нешто лепо, што још нисмо кували до сад. Данас ћеш ми правити супу.“

„Су-пу?!“ стаде Таса отезати, отворив своја велика уста.

Имао је на глави мален, прљав фес без кићанке, само се исправио онај репић на врх феса, кроз који се кићанка увлачи, те му фес изгледаше као каква црепња, под којом се ногача пече.

Таса гледа у мене а ја у њега и тек после дуге почивке запита ме:

„А шта је то супа?“

„Иди само до Анте Ђорђевића, кмета, па донеси пола оке говедине, те ћеш после видети шта је,“ рекох и дадох му паре.

Док сам се ја умио и обукао, у том је Таса донео месо, ја му рекох, да га опере, ставим га у чисту изворну воду, турим у лонац три главице црна лука у место зелени и наложим Таси да пази на супу и да скида пену, која се буде појавила на површини, а ја ћу га већ обилазити, те ћу после школе доћи и сам, и даље наређивати. Кад сам пустио ђаке, одем и сам у кујну, да видим ашчију шта ради. Супа је почела врети.

„Е добро је, дедер Тасо соли мало!“

Осолим је и онда се латим соса. Заповедим Таси, да насече црна лука једно четир главице, јер ја волем тај сос. Кад је лукац бити исечен, метнем у шерпењу, која је брала од прилике литру и по, масти, а кад се маст истопила, бацим лукац у нутра и почнем с највећом пажњом мешати, да лук не загоре.

Таси наредим, да држи брашно у приправности а ја сам опет држао у другој руци воду.

Мало сам зебао, да неће сос добро изпасти, али при свем том био сам сигуран, да га знам правити, те сам онако гладан радујући се правом и уредном ручку, ког сам одавно желио, весело око банка звиждукао.

Лукац у том стаде руменити, и ја усуми воде повићем Таси: „сипај!“ Таса уплашен изручи за пуне две шаке брашна, а ја држ мешај, да се неби брашно сгрудвало. Све теже и теже пролазила је варјача кроз сос, у један мах запе и застаде и мене обли зној. Сос се сгуснуо, као ћириш.“

„Тасо, воде!“

Таса саспе за једно пола сатљика воде и ја ти стадох сос мешати и што се сос већма разбистравао, то ми ум поче сгушавати се од тешке експерименталне вилозофије.

На скоро ми труд би награђен јер сос дође у бистри-

је стање, баш као брља на сокаку. То ми се недопадне, те ја опет успем брашна и станем мешати. На то се сос опет сгусне, а ја опет воде. Он се опет направи брљом. Тако сам допуњавао час брашном час водом, док неиспуних сву шерпењу. Даље нисам био кадар терати владајући се по оној пословици „Пружај се према губеру! т. ј. у овој прилици према шерпењи.“

Сос дакле беше готов, скинем га с ватре и оставим га у страну.

Сад ваља замесити на супу. Шта ћу Боже правити? Требало би по закону да буду резанци, јер онда знам, да је слава и светац, кад видим на супи резанаца, а ја сам се томе дану као свом крсном имену радовао. Али како ћу без оклагје развити тесто? Ја вам дакле намислим, да замесим у тигању они ваљушача, што се кашиком ваде и један по један у суд гурају.

Узнем брашна и јаја и масти па удри замешуј. Кад се све измешало, видим да не ваља, јер сам сувише брашна метнуо у нутра.

Није дакле вајде. Не можеш од судбе своје утећи. Судбина је хтела, да ја једем резанце, да запамтим да је тога дана за мене светац био.

Узнем тањир са благонадежним ваљушцима и изручим на сто. Додам брашна и замесим на тврдо за резанце.

„Тасо, иди у комшилук код Петра Брдара (Радовано-вића) и донеси оклагју.“

„Ма господине, а шта је то оклагја?“ запита Таса.

„Та оно дрво, што се тесто њиме растеже,“ одговорим ја.

„Какво ли је то дрво, боже мој!“

„А како ви растежете?“

„Ми то на обге.“

„А шта су обге?“ упитам ја.

„Па црепуља, ми метемо на црепуљу тесто, па нас троје четворо развлачимо свако себи, док се неистањи.“

„Ха, ха, ха,“ стадем се ја церити, ухватив се за трбух, „али чоче, ми не можемо онда на обге, кад нас само двојица има, то ваљда и сам видиш! Нама дакле треба оклагја.“

Тако ја Тасу убедим, да нам је заиста потребно то женско оруђе а кад сам му растумачио како оклагја изгледа, рече ми он:

„Чекај, сад ћу ја теби донети оклагју,“ и оде.

Ја се позабавих око ручка, али у један мах чујем неки шушањ за леђи, као кад ветар шумским дрвљем затрепе. Обазрех се и видех Тасу, како вуче за собом неко лишће.

„Шта ћеш море бре с тим, повиках му?“

„Па донесох ти оклагју бре.“

„Каква је то оклагја за име Бога живог!“ плеснув се рукама, повиках ја зачуђено, „та то је прас (прази лук).“

Прас у Србији врло велик нарасте, скоро с човека и стабло му је дебело као детиња рука.

Таса узме нож, па вискач по луку, те одјакари лишће и корен и предаде ми стабло „ево ти на оклагја, ако и није као ваша чвабска, али је природнија.“

„И оригиналнија,“ додадох ја.

Ја дакле размесим тесто с луком, де стадох мислити хоћули лист сећи на више делова, као што сам гледао, да неке куварице раде, или ћу сав увити. Решим се да сав увијем, небили резанци дужи били и тако мој свечани дан већма увеличавали.

Савијем и почнем сећи Али као и сваки који је неук каквом послу, стадох и устима и носем, и обрвама и ушима руци помагати. Плазио сам језик, бекељио се на сву меру а Таса је нетреминице зачуђено у мене гледао, мислећи, да и то спада на ствар.

„Бог и вјера господине, ја то небих умјео тако мицати устима и обрвама. Богме, да нема тебе ја никад неби ео супе,“ рече дубоко узданувши.

Кад сам насекао заједно четир прста, стадох размршавати резанце, али јок, хоћеш! Та не може и размрсити, ни сам велики Александар, који је Гордијев чвор једним ударцем размрсио. Све се то сленило, јер нисам по пропису листа намазао брашном, кад сам га савијао.

Шта сад да радим? Знам, шта ћу. Сећу ја то на флеку, лакше је, не морам руком притискавати и брже ће ићи. И тако учиним.

Процедим супу, укувам тесто и ставим све ђутуре на сто. Сав резултат мога кувања даје се свести на ово.

1. Супа је била „млака.“
2. Флекуце су биле „тесто.“
3. Говедина је била „тврда.“
4. Сос је био „песковит.“

Од целог ручка беше последица, да ме је болело, али немојте мислити зато, што сам се објео — јер онда нисам био попа, — но зато, што нисам дојео.

Таса на против свуда се хвалио, како је слатко ручао и узносио ме је као изванредног ашчију.

Тражио сам у великом кувару нашем рецепт о таком ручку и нисам га нашао. Дакле неподпун је и ваљало би му и ово додати. Амин!

Арон.

Н о в р е ч н и к.

(Исправљен у логичном смислу.)

Пример. — „Цубок“. (Zuwage)

Копати. — Болесник.

Дуван. — Ваздух.

Владика. — Љубазник, романске народности.

Несташан. — Кад ко чизмару шан украде.

Локал. — (Биртија)

Вранац. — (Мужјак од вране.)

Сараори. — (Кад је Аврамова жена, Сара орала.)

Перовођа. — (Дете које је водило слепца Перу).

Кривошије — (Роде, лабудови).

Маузолеум, — (Маукање кад се више ма чка сложе).

Месажерија. — (касапница)

Мобилно. — (Кад шта бива на моби)

Новација. — (Каса).

Обедијенција. — (Speise-Salon).

И-гли-гил.

Досетке наивности и др. из дечија света.

(продужење.)

Мати. Пази, Катинка, немој се тако сагибати над свећом, може ти се коса запалити!

Катинка. Ништа, мамице; моја је коса угасила, па ће се брзо угасити.

Мали Урош. Отац, ја сам подерао мој капут — али . . .

Отац. Но, шта али?

Мали Урош. Али, молим те да ме не крпиш, јер ја сам га већ сам закрпио.

На столу су стојале кифле. Мати се журила на пијаци, па ће рећи малој Цанди: немој да дираш кифле; кад се ја вратим с пијаци онда ћемо фруш-

тукати. — Али мати остаде дуго на пијаци, а Цанда је била гладна, није могла да издржи, већ мало по мало па поједе целу кифлу, баш ону, за коју је држала да је њена. Кад се мати у неко доба врати, виде да фали једна кифла.

Мати. А шта је то, неваљалице једна, та ти си појела кифлу!?

Цанда. (кроз плач) Опрости мати, али ја нисам крива — (хтела је да каже: нисам крива што сам била гладна, али није могла да доврши од плача).

Мати. (Оштро) А да ко је крив?

Цанда. (Знајући да се матери на свако питање мора одговорити, промисли се мало па рече) — кифла је била крива.

Дете. Је-ли мамице зашто си ти отворила врата и прозоре?

Мати Хоћу да се соба изветри.

Дете. Мамице али данас нема ни мало ветра.

Женске не могу доћи у рај.

У „Откривењу Јовановом“ по Даничићевом преводу, на који се без сумње можемо поуздати, стоји у 8. глави 1. стих ово:

„И кад отвори седми печат, поста тишина на небу око по сахата“.

Тако дуго пак не би женске могло ћутати и тако дакле, жао нам је, али бојимо се да их неће у небо пустити.

Добар дурбин.

Један оптичар фалио је некој својој муштерији своје наочаре и дурбине. Муштерија ће запитати: „А могу ли овим дурбином далеко видети; могу ли н. пр. у даљини од четир сахата што догледати?“ — „Каква четири сахата!“ одговори оптичар „ја вас уверавам, да можете видети на преко 50.000 миља. Да, да, мој господине, овим дурбином можете видети чак и месец, а он је преко 50 хиљада миља далеко!“

Новије књиге

Припослане уредништву на приказ.

Народни лечник, поука о животу и здрављу; пише др. Мил. Јовановић. Књига пета. у Н. Саду издање штампарије А. Пајевића. Цена 30 новч.

Die Wirkung der jüdischen Sittenlehre in der menschl. Gesellschaft, — von Sim. Stanojević II. vermehrte u. verbesserte Auflage. Zombor. Verlag v. Stanojević Zs. Цена 10. н.

Patriotische Stimmen aus Ungarn über die Judenfrage. Von einem Observator Zombor. Verlag von Stanojević Zs. 1880-

Мале српске гусле, нова збирка одабраних песама за српску децу, прибрао их Чика Стева. Издање срп. књижаре браће Поповића у Н. Саду. Цена 10 новч.

Слава у Дангубовци.

Седили су поред цркве
Пуна четир дана,
Попа, тотор, касир, уча
Општина избрана.
Појели су четир вола,
Мека леба пуна кола,
Уз то јоште и два бравца,
Пуно буре краставаца.
Вина су се точила,
Ракија се вукла,
А звона су звонила,
Па су и промукла;
Разбили су тријест ица,
Наздравили сто здравица,
Разломиле девет ћупа,
Саломиле девет клупа,
Сетили се и школе,
Како тужна пати,
Обећали и њојзи,
Да ће нешто дати,
Сима Кљуца от'шо бос;
Буша стек'о крвав нос;
Аца Штука човек стар,
Изгубио буђелар.

Светозар Атанацковић Бата,
Панчевац.

Др-а Милана Јовановића

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

КЊИГА ПЕТА

доноси ове популарно написане чланке:

1. Отрови у кући и околу куће. I.
2. Како се доје деца без дадиље?
3. Ваља ли носити малену децу?
4. Шта не достаје у женској одећи?
5. Дечије болести. III. Пролит.
6. Темели човечија здравља. II. кости.
7. Обичаји што нас тару и море.

„Народни Лечник“ излази свака три месеца у књизи од 64 стране, а цена му је за све 4 књиге само 1 фор., поједина књига стоји 30 новч. Ко се са 1 фор. претплати на све четири књиге, шаљемо исте како која изађе о нашем трошку.

Прве четири књиге „Народног Лечника“ укоричене у тврде корице, могу се добити за 1 фор.

Штампарија А. Пајевића,

Наклада „Народног Лечника.“

КЊИЖАРА ЛУКЕ ЈОЦИЋА И ДРУГА У Н. САДУ.

КАЛУЂЕР.

ИСТИНА И ПОЕЗИЈА.

Приповетка дра Јована Суботића.

Уверени смо, да ће се пошт. публика наша обрадовати вести, да је уважени српски књижевник др. Ј. Суботић наставио и довршио свога „КАЛУЂЕРА“, који је г. 1874. започет у „Јавору“, и с великим интересом читан, но у оно доба немогаше г. писац да доврши својега дела због сеобе своје из Н. Сада. Сада је пак приповетка ова довршена и штампана, и изишла је у потписаној наклади. Приповетка има две одељке: 1. Бал у манастиру. 2. Калуђерски суд. 3. Код адвоката. 4. Експеленција. 5. Дворска комисија. 6. Мало рачуна. 7. Распуће. 8. Deus ex machina. 9. Нов човек. 10. Настојатељ дипломат. 11. Тетка и нећака. 12. Непик како се хоће, него како је суђено. 13. Настојатељ кесеџија. 14. Дух у гостинској соби. 15. Настојатељ крпа. 16. Многа љета уз румску банду. 17. Митрополит Стратимировић. 18. Митрополит Станковић. 19. Манастирска слава. 20. Вечити намесник. 21. Противници на умору. 22. Тестамент сестре. 23. Прости калуђер и патријарх. 24. Где је сад Теофан?

Дело ово није само проста приповест једног догађаја, него слика целе једне стране народног живота. Приповетка је већ изишла, износи 23 штампана табака и стаје 1 фор. 20 новч. (на финој жућкастој хартији 1 ф. 40 новч.)

При већим наручбинама за готов новац дајемо 25 проц. рабата. Књижара Луке Јоцића и др. у Н. Саду

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу.

Буквар са сликама за српске основне школе, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Читанка за други разред српске основне школе	24 „
Рачунски примери за ученике 3-ћег разр. основ. шк.	8 „
„ „ „ „ 4-ог „ „ „	8 „
„ „ „ „ 5-ог „ „ „	10 „
„ „ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе, израдио Владан Арсенијевић, професор учитељске школе у Карловцу	цена . . . . . 80 „
Велика каталогизија	1— „
Мала каталогизија	20 „
Одабране народне песме за учење на изузет у срп. основним школама, друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 „
Нове метарске мере	10 „

Књиге за школу и народ:

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА.

1. Хемија од Х. К. Роскоје, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена . . . . . 50 „
2. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића школ. референта. Са 48 слика укоричена. . . . . 50 „
3. Физикална географија од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Пачуа. Са 20 слика, укоричена. . . . . 50 „